

මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යාංශය
நிதி, பொருளாதார உறுதிப்பாடு மற்றும் தேசியக் கொள்கைகள் அமைச்சு
MINISTRY OF FINANCE, ECONOMIC STABILIZATION AND NATIONAL POLICIES

මහලේකම් කාර්යාලය, කොළඹ 01.
 ශ්‍රී ලංකාව

செயலகம், கொழும்பு 01.
 இலங்கை.

The Secretariat, Colombo 01.
 Sri Lanka.

කාර්යාලය } 011 - 2484500
 அலுவலகம் } 011 - 2484600
 Office } 011 - 2484700

ෆැක්ස් }
 தொலைநகல் } 011 - 2449823
 Fax }

වෙබ් අඩවිය }
 இணையத்தளம் } www.treasury.gov.lk
 Website }

මගේ අංකය }
 எனது இல. }
 My No. }

ඔබේ අංකය }
 உமது இல. }
 Your No. }

දිනය }
 திகதி } 2024.06.10
 Date }

මාධ්‍ය නිවේදනය

රජයේ අයවැය හිඟයන්, ණය ගැනීම සහ ණය

2023 අවසානයේ සිට 2024 මාර්තු අග වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත රාජ්‍ය ණය තොගය ඇ. ඩො. බිලියන 100 දක්වා ඇ. ඩො. බිලියන 4 කින් වැඩි වී ඇති බව විවාරකයින් කිහිපදෙනෙකු විසින් මතු කර ඇත. බොහෝ අය පෙන්වා දෙන්නේ මෙම ණය වැඩිවීමට රාජ්‍ය මූල්‍ය අවභාවිතය හේතු වී ඇති බවයි. ඇත්ත වශයෙන්ම, මෙම කාලසීමාව තුළ ණය තොගයේ ඇ.එ.ඩොලර් අගය වැඩිවීමේ විශාලතම සාධකය වන්නේ 2023 දෙසැම්බර් අවසානයේ රුපියල ඇ.එ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රු. 324 සිට 2024 මාර්තු අවසානයේ ඇ.එ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රු. 301 දක්වා අතිප්‍රමාණය වීම වේ. නිරපේක්ෂ රුපියල් මහින් නාමනය කරන ලද ණය ප්‍රමාණය නොවෙනස්ව පවතින අවස්ථාවකදී පවා රුපියල් වටිනාකමින් යුත් ණය සංරචකයේ ඩොලර් අගය වැඩි වීමට මෙය හේතු වේ. යනාර්ථයක් ලෙස, රුපියල් මහින් නාමනය කරන ලද දේශීය ණය ප්‍රමාණය 2023 දෙසැම්බර් අවසන් වන විට රු. බිලියන 16,974 ක්ව පැවති අතර එය 2024 මාර්තු අවසානය වන විට රු. බිලියන 17,236 ක් දක්වා 1.5% කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම රුපියල් සංඛ්‍යා ඇ.එ.ඩොලර බවට පරිවර්තනය කළ විට, 2024 පළමු කාර්තුව තුළ ඇ.එ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියලේ අගය අතිප්‍රමාණය වීම පිළිබිඹු කරමින් එම සංඛ්‍යා තවත් බොහෝ සෙයින් වැඩි වේ.

රාජ්‍ය වියදම රජයේ ආදායමට වඩා වැඩි වූ විට එනම් අයවැය හිඟයන් පවතින විට සහ එවැනි හිඟයන් මූල්‍යනය සඳහා ණය ගැනීම සිදුකරන විට රටක ණය නිරපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ, පසුගිය රජයන් විසින් අයවැය හිඟයන් මත ආර්ථික කටයුතු පවත්වාගෙන ගොස් ඇති අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, එවැනි හිඟයන් මූල්‍යනය සඳහා ලබාගත් ණය හේතුවෙන් වසර ගණනාවක් තිස්සේ ණය එකතු වී ඇත. විශේෂයෙන්ම මෑත වසරවල අයවැය හිඟය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, 2020 වසරේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් (ද. දේ. නි.) 10.7% ක්, 2021 වසරේදී ද.දේ.නි. යෙන් 11.7% ක් සහ 2022 වසරේදී ද. දේ. නි. යෙන් 10.2% ක් ලෙස පැවැති එම හිඟය 2023 වසරේදී ද.දේ.නි. යෙන් 8.3% දක්වා අඩු වී ඇත. මෙම ඉහළ අයවැය හිඟයන් සඳහා බොහෝ දුරට හේතු වී ඇත්තේ 2021 වසරේදී රාජ්‍ය ආදායම වාර්තාගත අවම මට්ටම වූ ද. දේ. නි. යෙන් 8.3% දක්වා පහළ දැමූ 2019 අග භාගයේදී සිදුකළ බදු අඩුකිරීම්වල අහිතකර බලපෑම ය. මෙම සෑම වසරකදීම, අතිරේක ණය ගැනීම සමඟ අයවැය හිඟය නව ණය ලබා ගනිමින් මූල්‍යකරණය කිරීමට සිදු වූ බැවින්, නිරපේක්ෂ වශයෙන් රජයේ ණයවල ප්‍රමාණවත් වැඩිවීමක් දක්නට ලැබේ.

කෙසේ වෙතත්, එවැනි හිඟයන්වල සංයුතිය ද තහවුරු කර ගැනීම වැදගත් වේ. අයවැය හිඟය තුළ පසුගිය රජයන්හි ද ණය ගැනීම හේතුවෙන් එකතු වූ පොලී සඳහා රජයේ වියදම් ඇතුළත් වේ. රාජ්‍ය මූල්‍ය වගකීම ප්‍රාථමික ශේෂය ලෙස හැඳින්වෙන නිර්ණායකය මගින් මනිනු ලබන්නේ එබැවිනි. ප්‍රාථමික ශේෂය ගණනයේදී අයවැය හිඟයෙන් පොලී පිරිවැය බැහැර කරයි. එය "පසුගිය වැරදි " වල පිරිවැය ඇතුළත් නොකර, දවසේ රජයේ ආදායම සහ වියදම් කළමනාකරණය පිළිබිඹු කරයි. එබැවින්, ප්‍රාථමික ශේෂය රජයේ මූල්‍ය කාර්ය සාධනය පිළිබඳ වඩා හොඳ මිනුමක් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහසින් පසු යුගය සලකා බැලුවහොත්, අප රට වසර 6ක් තුළ දී පමණක් ප්‍රාථමික ශේෂ අතිරික්තයක් වාර්තා කර ඇත. එනම් 1954, 1955, 1992, 2017, 2018 සහ මෑතක දී 2023 දී ය. ප්‍රාථමික අතිරික්තයේ මෙම දුර්ලභත්වය ණය ඒකරාශී වීමට සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති වන ආර්ථික අර්බුදයට ප්‍රධාන දායකත්වයක් සපයයි. 2020 වසරේදී ප්‍රාථමික හිඟය ද. දේ. නි. යෙන් 4.4% ක් වූ අතර 2021 වසරේදී

එය ද. දේ. නි. යෙන් 5.7% ක් විය. සැලකිය යුතු ආර්ථික අභියෝග මධ්‍යයේ වසරේ දෙවන භාගයේ සිට හඳුන්වා දුන් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ සමඟ ප්‍රාථමික හිඟය ද. දේ. නි. යෙන් 3.7% දක්වා අඩුවීමක් සමඟ 2022 වසරේදී මෙම ප්‍රවණතාව ආපසු හැරීමට පටන් ගත්තේය. 2023 වසර වන විට ද. දේ. නි. යෙන් 0.6% ක ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් ලබා ගැනීමට රජයට හැකි විය. එනම් 2023 වසරේදී පොළී නොවන වියදම් ඉක්මවූ රාජ්‍ය ආදායමට අතිත ණය සේවා පිරිවැය ගෙවීමට දායක වීමට හැකි විය. ප්‍රාථමික ශේෂ අතිරික්තයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වැදගත්කම මෙයින් පෙන්වනු ලබන අතර, යෝජිත ආර්ථික පරිවර්තන පනත් කෙටුම්පතට ද මෙය ඉලක්කයක් ලෙස ඇතුළත් කර ඇත්තේ එබැවිනි.

මතක තබා ගත යුතු නවත් වැදගත් කරුණක් නම්, ගෙවුණු කාලයන් තුළ සහ රටවල් අතර ණය මනිනු ලබන ආකාරය නිශ්චිත රුපියල් හෝ ඩොලර් ප්‍රමාණයක් ලෙස නිරපේක්ෂ නොවන බවයි. මෙයට හේතුව ආර්ථිකයේ ප්‍රමාණය සහ ගෙවීමේ හැකියාව රටවල් අතර සහ කාලයන් සමඟ වෙනස් වන බැවිනි. ණය, දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකීම වඩාත් සුදුසු මිනුම් දණ්ඩක් වන්නේ එබැවිනි. මෙම ක්‍රමවේදය සලකා බලන විට, ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම රජයේ ණය 2021 වසරේදී ද. දේ. නි. යෙන් 100% දක්වා ළඟා වූ අතර, එය 2022 දී ද. දේ. නි. යෙන් 114.2% දක්වා වැඩි විය. 2023 වසර වන විට, මෙම අතිතකර ප්‍රවණතාව ආපසු හැරී ඇති අතර මධ්‍යම රජයේ ණය ද. දේ. නි. යෙන් 103.9% දක්වා පහත වැටී ඇත. ඒ, මීට පෙර රාජ්‍ය ව්‍යාපාරයන්හි ශේෂ පත්‍රවල දක්වා තිබූ ඇතැම් ණය මධ්‍යම රජය අවශෝෂණය කර තිබියදීය.

අවසාන වශයෙන්, මෙම ණය දරන්නේ හෝ කළමනාකරණය කරන්නේ කෙසේද යන්න ද සලකා බැලිය යුතුය. 2020 සහ 2022 වසර අතර, ඉහළ වාර්ෂික අයවැය හිඟයන් මගින් පැහැදිලි වන පරිදි රජයේ ණය විශාල වශයෙන් වැඩි වී ඇත. මෙම ණය විශාල වශයෙන් සෘජුවම මහ බැංකුව විසින් අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණය (සරලවම මුදල් මුද්‍රණය ලෙස හඳුන්වනු ලබන) හරහා සිදු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත් මෙය 2022 වසරේදී උද්ධමනය 70% ක් පමණ දක්වා වාර්තාගත ලෙස ඉහළ යාමක් සමඟ පැහැදිලි වූ පරිදි ඉතා උද්ධමනකාරී භාවිතයකි. 2023 වසරේ සිට රජය විසින් මහ බැංකුව අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණය සඳහා ණය ලබා දීමෙන් ඉවත් කර ඇති අතර, අවශ්‍ය දේශීය ණය ගැනීම සම්පූර්ණයෙන්ම දේශීය වෙළඳපොළෙන් සිදු කෙරේ. ණය ගැනීම ඉහළ යන විට පොලී අනුපාත ද ඉහළ යන බැවින් මෙය පිරිවැයක් ලෙස පැමිණෙනු ඇත - 2023 වසරේදී මෙම පොලී අනුපාත වැඩිවීම රජය විසින් දරනු ලැබූ ඉහළ පොලී පිරිවැයට දායක විය. ඇත්ත වශයෙන්ම, 2023 වසරේදී, පොලී පිරිවැය රජයේ ආදායමෙන් 80% ක් පමණ වූ අතර, ද. දේ. නි. යෙන් 0.6% ක ප්‍රාථමික අතිරික්තයක් තිබියදීත්, අයවැය හිඟය ද. දේ. නි. යෙන් 8.3% ක් ලෙස පැවතුණේ එබැවිනි. කෙසේ වෙතත්, මේ වන විට, රජයේ ඵලදායී රාජ්‍ය මූල්‍ය හා මූල්‍ය කළමනාකරණයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් පොලී අනුපාත නැවත තනි ඉලක්කම් මට්ටමට (භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත ප්‍රතිලාභ) අඩු වී ඇත. ආර්ථිකය වර්ධනය වන අතර සැබෑ පොලී අනුපාත අඩු මට්ටමක පවතින විට ණය බර තවදුරටත් ලිහිල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

රජය සිය ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටින අතර එමඟින් ණය සේවා බර තවදුරටත් ලිහිල් වනු ඇත, එබැවින් මෙම ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ආර්ථික පරිවර්තන පනත් කෙටුම්පතේ සහ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ඉලක්කවල දක්වා ඇති පරිදි ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ණය නොගය සහ ණය පිරිවැය අඩු කරනු ඇත. ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ උපාය මාර්ගය යටතේ ණය ආපසු ගෙවීම නවතා තිබූ කාලය තුළ නොගෙවූ ණය සහ පොලී ඉදිරි කාලයන් තුළ ක්‍රමානුකූලව බෙදාහරිනු ලබන අතර එමඟින් රාජ්‍ය මූල්‍ය මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය මත බර ලිහිල් වේ. හිඟ දේශීය ණය විශාල ප්‍රමාණයක් රාජ්‍ය බැංකු වැනි දේශීය ආයතන සහ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල වැනි විග්‍රාමීක අරමුදල් විසින් දරන බැවින් ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ සීමාවන් තවදුරටත් පවතී. 2023 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද දේශීය ණය ප්‍රශස්තකරණ මෙහෙයුම විශාල වශයෙන් රාජ්‍ය මූල්‍ය මත බර ලිහිල් කිරීමට උපකාරී විය. දේශීය ආයතන විසින් දරනු ලබන ණය තවදුරටත් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සැලකිය යුතු ආර්ථික හා සමාජීය පිරිවැයක් ඇති කළ හැකිය.

රාජ්‍ය ආදායම, වියදම්, අයවැය හිඟය, හිඟය මූල්‍යකරණය සහ ණය යන කරුණු සැලකිල්ලට ගත යුතු බහුවිධ සාධක සහිත සංකීර්ණ හා සුක්ෂ්ම ක්‍රියාවලියක් බව පැහැදිලි විය යුතුය. සංකීර්ණ මාතෘකා පැහැදිලි කිරීම සඳහා තනි අංකයක සරල, දෝෂ සහිත විශ්ලේෂණයක් භාවිතා කිරීම ප්‍රයෝජනවත් නොවේ. මෙවැනි සරල විග්‍රහයන් මහජනයා නොමග යැවීමට අතිතයේ දී භාවිතා කර ඇති අතර, මෙය සැබැවින්ම ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දුන් ගැඹුරු ආර්ථික අර්බුදයට එක් හේතුවකි. නැවත එම වැරදි සිදු කිරීමෙන් වැළකී සිටීම සහ අපගේ විනිශ්චය වෘත්තීය විශ්ලේෂණය සහ සාක්ෂි මගින් මෙහෙයවනු ලබන බව සහතික කිරීම වැදගත් වේ.